

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізуального мистецтва та заочного навчання	Рівень вищої освіти	другий (освітньо-професійний)
Кафедра	МККП	Рік навчання	1
Галузь знань	В Культура , мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіа виробництво ОПП: Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво	Семестр	2

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН В АВМ

Семестр 2 (весна 2026)

Викладач	Алфьорова Зоя Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор
Е-mail	al055@ukr.net
Заняття	16 лекцій + 14 практ.+ 3 год м к,р+ 2 м.к.р.+ 2 залік. Всього 37 годин

Адреса Дистанційно

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є офф-лайн та он-лайн комунікація через електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — МетВиклФахДисц.); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *PowerPoint*. Окрім роздруківок для занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані в classroom дисципліни. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються післялекційних занять у робочі дні.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

- Алфьорова З. І. Методичні вказівки з вибіркової дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» для студентів спеціальностей В1 "Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво" галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» другого (магістерського) ступеня вищої освіти. Харків: ХДАДМ, 2026

1. Алфьорова З.І. Програма дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін в АВМ» для здобувачів вищої освіти другого рівня. ХДАДМ, каф. МККП ; [розробник Алфьорова З. І.]. Х. : ХДАДМ, 2025, 11 с.
2. Алфьорова З.І. Візуальне мистецтво кінця ХХ - початку ХХІ століття : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознав. : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Алфьорова Зоя Іванівна ; Харк. держ. акад. культури, 2008. 40 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо можна запропонувати переглянути за посиланням (спеціальні навчальні сервіси у мережі Інтернет та групах у ФБ «Про АРТ: дизайн, архітектура, театр, кино», «Новини ХДАДМ»).

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін в АВМ» є формування у студентів-магістрів уявлення про методичні засади викладання фахових дисциплін зі спеціальності В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво» та основні засади освітньої діяльності в галузі Культура і мистецтва. Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю теоретичного осмислення та практичного втілення освітніх технологій в мистецькій освіті (в спеціальності «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво»). **Завдання** дисципліни полягають в ознайомленні здобувачів другого рівня вищої мистецької освіти з структурою мистецької освіти в Україні, з вимогами нормативних документів в системі мистецької освіти в Україні, складовими освітньої діяльності викладача в мистецькому ЗВО; у формуванні вмінь та навичок використовувати знання при викладанні в фахових дисциплін в АВМ.

На лекційних та практичних заняттях та під час модульного контролю магістри формують уявлення про основні вимоги до викладання фахових дисциплін в АВМ та вчаться втілювати педагогічні технології у практику. *Дисципліна забезпечує наступні загальні компетентності:* здатність вчитися та оволодіти сучасними знаннями; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність спілкуватися іноземною мовою; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність мотивувати людей тарухатись до спільної мети.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: здатність до педагогічної діяльності в сфері мистецької освіти, викладання фахових дисциплін; здатність

застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва; здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації в аудіовізуальному мистецтві та виробництві; здатність керувати власною кар'єрою та безперервно продовжувати освіту.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПР 1. Володіти методологією та методикою наукового пізнання сучасних проблем аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ПР 2. Уміти застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ПР 3. Володіти методами та організаційними дослідницькими та інноваційними процедурами у професійній діяльності.

ПР 4. Вільно спілкуватись іноземною мовою усно і письмово в науковій, творчо-виробничій та суспільній сферах діяльності.

ПР 5. Вміти викладати спеціальні дисципліни у закладах вищої освіти, планувати їх та розробляти відповідне навчально-методичне забезпечення.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю теоретичного осмислення та практичного втілення освітніх технологій в мистецькій освіті (в спеціальності «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»). Дисципліна вивчається протягом 2 семестру 1-го курсу другого ступеня вищої мистецької освіти.

Всього дисципліна має 2 модулі та 8 тем (аудиторних – 37, з них лекційних – 16 год., 14-практичних, 5 год. модульні контр. роботи + залік.

Весняний семестр:

Модуль 1. Система мистецької освіти в Україні

Тема 1. Вступ

Тема 2. Нормативні документи: вимоги до Стандарту та ОПП

Тема 3. Складові освітньої діяльності викладача в мистецькому ЗВО

Тема 4. Критерії мистецької педагогіки. Креативність

Модуль 2. Методика викладання фахових дисциплін в мистецькому ЗВО

Тема 5. Медіаосвіта, її завдання.

Тема 6. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО 3-4 рівня акредитації

Тема 7. Індивідуальна робота зі здобувачем мистецької освіти

Тема 8. Звітна документація викладача

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних занять. На практичних заняттях здобувач закріплює лекційний матеріал та формує вміння та навички використовувати знання при викладанні в фахових дисциплін в АВМ. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення знань та набутих вмінь. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється на основі нормативних документів ХДАДМ.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання оцінки з заліку достатньо пройти рубіжний етап контролю та поточні перевірки процесу самостійної роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
-------------	------	------	--------------------------------	-------------	------	------

відмінно	90–100	A	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як магістрантам, так і викладачу.

Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з магістрантами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо здобувач пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Можливість зарахування під час накопичення балів результатів неформальної освіти (курси, тренінги, сертифікати) з обов'язковим документальним підтвердженням.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, здобувач втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — здобувач вищої освіти отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю. **Корисні посилання:** <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Весняний семестр

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
	1	Лекція + практичне заняття	Вступ до курсу.	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи	
	2	Лекція + практичне заняття	Нормативні документи: вимоги до Стандарту та ОПП	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи	
	3	Лекція + практичне заняття	Складові освітньої діяльності викладача в мистецькому ЗВО	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи	
	4	Лекція	Критерії мистецької педагогіки. Креативність	2	Перевірка завдання самостійної роботи	
		Модульна контрольна робота- 3 години				
	5		Медіаосвіта, її	2+2	Перевірка завдання	

			Завдання		самостійної роботи		
	6	Лекція + практичне заняття	Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО 3-4 рівня акредитації	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи		
	7	Лекція + практичне заняття	Індивідуальна робота зі здобувачем мистецької освіти	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи		
	8	Лекція + практичне заняття	Звітна документація викладача	2+2	Перевірка завдання самостійної роботи		
		Модульна робота – 2 год.					
		Усього:		16+14 +2			

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–7,5
2	Поточний контроль	0–7,5
3	Поточний контроль	0–7,5
4	Поточний контроль	0–7,5
	Модульний контроль	0–10
5	Поточний контроль	0–7,5
6	Поточний контроль	0–7,5
7	Поточний контроль	0–7,5
8	Поточний контроль	0–7,5
	Модульний контроль	0–10
5	Залік	0–20
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–17	0–20	
A+	10-17	20	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	15-17	20	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	11-17	20	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–17	20	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	11-17	Магістр в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	7-17	Магістр не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Магістр в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність магістра та публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Основна:

1. Закон України № 1556–VII «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради(ВВР), 2014, № 37–38;
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені МОН від 21 грудня 2017 № 1648. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/.../rekomendatsii-1648.pdf>.

Додаткова:

1. Алфьорова З. І. Сучасні проблеми впровадження освіти за спеціальністю 021 "Аудіовізуальне мистецтво та виробництво в Україні" // Педагогічні аспекти підготовки викладачів з візуального мистецтва та дизайну: сучасність і перспективи ; Актуальні питання мистецтвознавства: виклики ХХІ століття : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 9-12 жовт. 2017 / М-во освіти і науки України, Департамент освіти і науки, Харків. облдержадмін., Нац. акад. мистецтв України [та ін.]. Харків, 2017, С. 19-21.
2. Алфьорова З. І. (2019). Реалізація творчого потенціалу особистості в процесі аудіовізуальної освіти // *Культура України. Серія: Мистецтвознавство : зб. наук. пр.* / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури ; [редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, Вип. 63., С. 99-109. — <https://doi.org/10.31516/2410-5325.063.09>
3. Алфьорова З. І. Третій рівень вищої освіти за спеціальністю 021 "Аудіовізуальне мистецтво та виробництво": проблеми формування стандартів // *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф.* (21-22 листоп. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, М-во культури, молоді та спорту України, Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. Харків, 2019. С. 248-249.
4. Алфьорова З.І. (2021). Трансформація професійно-освітньої моделі українського аудіовізуального мистецтва та виробництва під впливом системної невизначеності. *Conference Proceedings of the 1st International Conference on Innovative Solutions in Research and Education*. São Paulo, Brazil, 24-26 February 2021. (pp. 78- 91). URL: https://ispic.ngo-seb.com/assets/files/1_conf_24_26.02.2021.pdf
5. Алфьорова З.І. (2021) Сучасні тенденції в аудіовізуальній освіті в Україні: необхідність продовження реформ//*Conference Proceedings of the 1st International Conference on Emerging Trends in Academic Research*. Dublin, Ireland, 10-12 February 2021. (pp. 139-143). URL: https://ispic.ngo-seb.com/assets/files/1_conf_10_12.02.2021.pdf
6. Алфьорова З.І. (2021). Практична складова в аудіовізуальній освіті в Україні: виробництво vs освіта // *Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути* [зб. наук. пр.]: матеріали XIV міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 26 березня 2021 р.). Київ, 2021. 305 с. с. 54-58. URL: <https://openscilab.org/ua/konferenczii/suchasni-vikliki-i-aktualni-problemi-nauki-osviti-ta-virobnictva-mizhgaluzevi-disputi/2021/03/26/xiv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-internet-konferencija-suchasni-vikliki-i-aktualni-problemi-nauki-osviti-ta-virobnictva-mizhgaluzevi-disputi/>
7. Волошенюк, О. В.; Іванов, В. Ф. (2012). Медіаосвіта та медіаграмотність. Центр вільної преси; Академія української преси; Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнології імені М. Рильського НАНУ, 10-16.
8. Волошенюк, О. В.; Баликін, І.; Чорний, О.; Федченко, О. (2019). Абетка візуальної грамотності. Академія української преси; Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнології імені М. Рильського НАНУ.
9. Зязюн І. А. (2003). Освітні парадигми в контексті філософських ідей / Іван Андрійович Зязюн / Професійна освіта: педагогіка і психологія. Українсько-польський журнал за ред. І. Зязюна, Т. Левовицького, Н. Ничкало, І. Вільш.– Ченстохова – Київ: Видавництво Вищої Педагогічної школи у Ченстохові, 2003. – Вип. № 5. – С. 213-226.
10. Зязюн І.А.(2006). Проблема розвитку особистості у теорії мистецької освіти / Іван Андрійович Зязюн / *Мистецтво у розвитку особистості: [Монографія / за ред. Н.Г.Ничкало] - Чернівці: Зелена Буковина, 2006. –С. 14–36.*
11. Зязюн І. А.(2005). Освітній простір культури в педагогічній теорії / Іван Андрійович Зязюн / Професійна освіта: педагогіка і психологія. Українсько-польський щорічник. За ред. І. Зязюна, Т. Левовицького, Н. Ничкало, Вільш. – Ченстохова – Київ: Видавництво Академії ім. Яна Длугоша в Ченстохові, Вип. 7. – С. 35-46.

12. Констянтинов В. Сторінки історії. [75 років Вищої художньої школи Харкова: 1921-1996] / В. Кстянтинов, 11. Масол Л. М. (2015). Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання : метод. посіб. / Л. М. Масол. Харків: «Друкарня Мадрид», 178 с.: іл.
12. Соколюк Л., Нікуленко С. (1996) // Харківський художньо-промисловий інститут ; упоряд.: В. Даниленко, Л. Бикова .X, С. 9-31.
13. Rychen D.C. (2003) Key Competencies for Successful Life and Well-Functioning Society / D.C. Rychen - OECD: Hogrefeand Huber, 2003. 224 p.

